

Motion till riksdagen 2012/13:C281

av **Christer Akej (M)**

Sanktionsavgifter för olovligt byggande

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om orimliga sanktionsavgifter för olovligt byggande.

Motivering

En byggsanktionsavgift tas ut av tillsynsmyndigheten om någon vidtar en åtgärd eller låter bli att vidta en åtgärd och därigenom bryter mot en byggbestämmelse i plan- och bygglagen eller i föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av vissa bemyndiganden i lagen eller i en EU-förordning om krav på byggnadsverk eller byggprodukter. Avgiften är beroende av vilken överträdelse man gör och grundas på prisbasbeloppet, vilket för år 2012 är 44 000 kronor. Att inte följa lagen är kostsamt eftersom kommunerna varken får sänka eller kan låta bli att utdöma avgiften.

Avgiften tas ut även om åtgärden inte skett avsiktligt eller genom oaktsamhet.

Byggsanktionsavgifter kan maximalt uppgå till 50 prisbasbelopp, 2,2 miljoner kronor.

Sanktionsavgifterna ligger utanför straffrätten, men har, liksom straff, oftast en preventiv och avskräckande verkan. Beslut om sanktionsavgifter fattas oftast av förvaltningsmyndigheter, och ansvaret är vanligtvis strikt i den meningen att avgifterna tas ut även om överträdelsen i fråga inte har skett med uppsåt eller oaktsamhet.

Kritik riktades mot det tidigare sanktionssystemet då byggnadsnämnderna sällan utnyttjade möjligheterna att använda sanktioner och krävde inte alltid rättelse när kraven i plan- och bygglagstiftningen eftersattes.

Sanktionsavgifterna varierade även kraftigt över landet. Kommunerna har också enligt undersökningar, bland annat i Boverkets rapport från november

Fel! Okänt namn på

2002, visat sig ha minskat resurserna för övervakning och ingripanden mot olovliga åtgärder genom att föra över resurser från kontroll och tillsyn till bygglovsprövningen.

Dagens system har lett till orimliga sanktionsavgifter. Några fastighetsbolag har exempelvis fått sanktionsavgifter på mellan 300 000 och 400 000 kronor endast på grund att det saknats ett lagstadgat startbesked när bygget satte igång. För mindre företag är detta stora summor som på sikt kan riskera att sätta hela verksamheten i gungning och på sikt kan leda till konkurs. Än värre är det med privatpersoner som drabbas. I en del fall har även informationen ifrån kommunerna kring det nya systemet brustit och lett till att människor drabbats av höga bötesbelopp.

I det nuvarande systemet är avgiften baserad i relation till ytan på byggnaden, vilket ger orimliga effekter då små åtgärder som exempelvis en skylt på en stor byggnad påföres helt oproportionella avgifter.

I mars 2010 lade regeringen fram propositionen ”En enklare plan- och bygglag” där sanktionsavgifter finns med. Det pågår även en översyn med målsättningen att få till stånd en mer rimlig lagstiftning. I samband med detta är det också rimligt att man ser över möjligheterna till kompensation för dem som drabbats av de orimliga avgifterna enligt nu gällande lagstiftning för att undvika att dessa tvingas i konkurs.

Riksdagen bör utifrån detta därför överväga att ge regeringen i uppdrag att se över möjligheterna till att införa ett rimligare och mer rättssäkert avgiftssystem.

Stockholm den 21 september 2012

Christer Akej (M)